

NEMCI SO ZAVZELI PRISTANIŠČE VINDAVO. MESTO CHOLM JE V AVSTRIJSKIH ROKAH.

RUSI SE NISO ZAČELI ZAPUŠČATI VARŠAVE. — MESTO IVANGOROD JE ČISTO OBKOLJENO. — 42-CENTIMETRSKI TOPOVI PRED VARŠAVO. — TURŠKA IN BOLGARSKA SE NISTA SKLENILI POGODBE. — GRŠKA SE BO PRIDRUŽILA SRBIJI. — V ČRNEM MORJU SE JE POTOPIL NEKI RUSKI TORPEDNI RUŠILEC. — TURŠKA VLADA DEMENTIRA POROČILA GLEDE SITUACIJE NA GALIPOLISU. — ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN V MARMARSKEM MORJU.

Nemško uradno poročilo.
Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Vrhovno vodstvo nemške armade je izdalo sledeče uradno poročilo: Po vročem boju so zasedle naše čete rusko mesto Vindavo. Mesto je ostalo čisto nepoškodovano. Severovzhodno od Suvalki smo zavzeli z naskokom višino št. 186. Severno od Lomše so dosegle naše čete do reke Narv in na več mestih premagale Ruse. Pri tej priliki smo vjeli preko 1000 mož. Ob reki Visli uspešno prodiramo. Pred Varšavo se ni ničesar posebnega zgodilo. Pred Ivangorodom so izvajale avstrijske čete precej uspehov. Polkrog okoli trdnjave postaja vedno ožji. Avstriji so jugozapadno od mesta Vladimir-Wolynski prekoračile reko Bug.

Dunajsko poročilo.
Dunaj, Avstrija, 2. avgusta. — Generalni štab avstrijske armade je izdal večeraj sledeče poročilo: V bojih zapadno od Ivangoroda so se posebno odlikovale sedmograške čete. Na višine so vprizorile več bajonetnih napadov in jih po vročem boju zavzele. Infanterijski polk št. 50. je zavzel pet višin. Pred Ivangorodom smo vjeli večeraj petnajst častnikov in preko 2000 mož. Nadalje smo zaplenili 29 topov, 11 strojnih pušk in veliko množino vojnega materijala. Vzhodno od Visle je zavzela naša divizija kolodvor pri mestu Nova Aleksandrija. Med Wieršem in Bugom se vedno zasleduje sovražnika. V vzhodnem delu Galicije je položaj neizpremenjen.

Situacija pred Varšavo.
London, Anglija, 2. avgusta. — Zavezniška sta na obeh krilih precej napredovala. Na severu sta zasedla Mitavo in Vindavo. Na jugu pa Cholm, kljub temu je pa položaj pri Varšavi neizpremenjen. — Kakor kaže, nameravata na obeh krilih se bolj prodreti v notranjost Rusije in obkoliti Varšavo. Vse vesti, da so Rusi že začeli zapuščati Varšavo, so neresnične. Ivangorod je popolnoma obkrojen.

Težka artilerija.
London, Anglija, 2. avgusta. — Neki amsterdamski list je dobil iz zanesljivega vira brzojavko, da je dospelo na vzhodno fronto veliko nemških 42-centimetrovskih topov. Z njimi nameravajo obstreljevati Varšavo in druge ruske trdnjave.

Razmere v Varšavi.
Varšava, Rusko Poljsko, 2. avgusta. — Poročilo, da se bodo Rusi umaknili z bojne črte pri Visli ter da so se razni uradi že preselili v notranjost dežele, je povzročilo med prebivalstvom veliko razburjenje. Ljudje hodijo preplašeni po mestnih ulicah in ne vedo, kaj bi počeli. Vsi se boje, da bi Rusi mesta ne zažgali, predno se bodo umaknili iz njega. Vsi vlaki, ki vozijo iz mesta, so prenapolnjeni. Kar je bilo premožnih meščanov, so se podali v Kijev, Moskvo in Petrograd. Rečejo, da oni, ki nimajo toliko denarja, da bi plačali vožnjo po železnici. Trgovski del mesta je popolnoma zapuščen. — Prebivalstvo je že večkrat vprašalo vlado, kaj naj stori, toda od sedaj se nikdar ni dobilo odgovora. Car je rekel v svoje manifestu, da bodo Rusi morali zapustiti Varšavo, če bo to potrebno, toda s to izjavo ljudje nikakor niso zadovoljni.

Grki in Srbi.
London, Anglija, 2. avgusta. — Neka Reuterjeva brzojavka iz Atene naznanja, da se bodo Grki pridružili Srbom, če bo napovedala Bolgarska Srbiji vojno. Grška bo dokazala, da se hoče v vseh oziirih držati grško-srbske pogodbe.

Izpred Dardanel.
Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Iz Carigrada poročajo, da se je pri otoku Kerken potopil neki velik ruski torpedni rušilec. Dosegal se še ni moglo dognati, če je naletel na mino ali če ga je torpediral kak turški oziroma nemški podmorski čoln.

Situacija na Galipolisu.
Carigrad, Turčija, 2. avgusta. — Zadnjih štirinajst dni se ni na Galipolisu ničesar posebnega prigodilo. Položaj pri Avi Burnu in Sed-il-Bahru je neizpremenjen. — Zavezniško brodovje ne obstreljuje več maloazijske obale. Turška artilerija je stopila zadnje dni samo dvakrat ali trikrat v akcijo.

Angleški podmorski čoln.
London, Anglija, 2. avgusta. — Izjava, ki jo je podala angleška admiraliteta, se glasi: Podadmiral, ki poveljuje angleškemu brodovju pred Dardanelami, je sporočil, da je došel neki angleški podmorski čoln v Marmorsko morje in potopil pri Mudaniji neki transportni parnik, ki je imel 3000 ton dislocamenta. — Eksplozija je bila grozna. Angleške bojne ladje so obstreljevale neko turško tovarno za municijo. Ker se je vršilo obstreljevanje že pozno zvečer, se ni moglo opaziti, kakšen učinek so imele kroglice.

Požar v Carigradu.
Atene, Grško, 2. avgusta. — Potniki, ki so dospeli iz Carigrada, so izpovedali, da je divjal zadnji teden v glavnem mestu Turčije silen požar. Ogenj je vpepelil najmanj 4000 poslopij. Zgorela je tudi nemška bolnišnica, ki je bila prenapolnjena z ranjeniki.

Turčija dementira.
Washington, D. C., 2. avgusta. — Tukajšnje turško poslanstvo je dobilo iz Carigrada obširno poročilo, v katerem je omenjeno med drugim tudi sledeče: Zavezniški so s tem namenom izkrcali čete na Galipolisu, da bi si osvojili Avi Burn, Maidos in Krihtijo. Po več mesečnih borbi niso še ničesar dosegli. Odkar so izkrcali čete pa dosledaj so prodrli samo za tri in pol kilometra. Vse vesti, da je izbruhnila v Carigradu lakota in da vlada med ljudmi panika, so neresnične. Razmere so čisto normalne, s to razliko, da je cena živilom nekoliko narasla. Na maloazijski obali niso izkrcali zavezniški niti enega vojaka. V Mezopotamiji smo zaustavili prodirajoče Angleže pri Kurni in jim tako preprečili, da niso prišli v dotik z raznimi arabskimi rodovi. V Kavkazu so se morali Rusi na celni črti umakniti. Najbolj lažnjava poročila je pošiljala v svet atenska agentura.

Deficit.
Washington, D. C., 2. avgusta. — Državni blaginčar je sporočil, da je imela državna blagajna v prvem mesecu novega fiskalnega leta 16 milijonov deficita. Deficit se bo pokrilo iz raznih rezervnih fondov.

Vročina v New Yorku.
Večera se je pripetilo v New Yorku kot posledica izvanredno mokre vročine enajst smrtnih slučajev, dočim je nad 40 oseb zbolelo ter moralo poiskati zdravniške pomoči. Toplomer je kazal 84 stopinj in to bi ne bilo nič posebnega, če bi ne delala vloga v zraku vročino naravnost nezno.

Smrt pod avtomobilom.
V teku preteklega meseca je bilo v New Yorku povoženih od avtomobilov in usmrčenih 24 oseb.

ROJAKI POZOR!
Banda newyorških sleparjev je zopet na delu. Ti ljudje vam v svojih cirkularjih obljubujejo vse mogoče stvari, samo, da bi jim sedli na limanice. Razširjajo tudi neki slovenski list in delajo potom njegove reklame za svoje podile in sleparske namene. Kdor dobi kak cirkular, naj ga vrže v peč ali naj ga pošlje nam. — Bratje Hrvati so imeli s temi ljudmi že bridke izkušnje, ker so jih osleparili za težko prilažen denar. Rojaki pazite, da tudi vas ne osleparijo.

Konzularni uradnik izpuščen.
Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Berlinska policija je izpustila danes za prosto Wilsona, uradnika ameriškega konzulata, ki stoji pod obdolžbo, da je potrdil v posesti nekega Angleža nahajajoči se ameriški potni list. Pogoji odpuščanja je, da se takoj vrne v Ameriko.

Degradacija Desclaux-a.
Pariz, Francija, 2. avgusta. — Prejini plačilni mojster armade M. Desclaux, spoznan krivim poverbe in tatvine, je bil danes degradiran.

Z zapadnih bojišč. Nočni boji v Vogezih.

Vrše se ostri boji za posest Lingekopf in Barrenkopf. Nasprotujoča si poročila.

V ARGONIH.
Nemci so vdrl v francoske zakope, a se jih je deloma zopet pregnalo iz njih.

Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Pri nekem naskoku, katerega se je vprizorilo v zapadnih Argonih in pri katerem se je Francoze presenetilo, so osvojili Nemci, ki so prodirali z bajoneti, več francoskih zakopov. Ujeli so 4 francoske častnike in 146 mož.

Francozi so vprizorili na večer naskok v Vogezih, na črti Lingekopf. Boj je divjal z velikimi srčnostjo celo noč in naskok se je končeno odbilo. Ob Lingekopf so se vršili posebno ostri boji. Nemci so bili na več točkah uspešni pri razstrelitvi min.

Južno od Ban-de-Sapt je izstrelila nemška artilerija iz zraka neke francoske opazovalni balon. V bližini Lonemer, istočno od Gerardmer, je neki nemški letalec prisilil francoskega, da je pristal.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 2. avgusta. — Francosko vojno ministrstvo poroča v svojem današnjem popoldanskem poročilu, da se je izvajalo na večer 1. avgusta in tekom noči več infanterijskih bojev. V Artos okraju so odbili Francozi več nemških naskokov, pri katerih se je pretežno uporabljalo ročne granate ter so zasedli pozneje del zakopa ob cestni, ki vodi iz Ablain v Angres.

V okolici Souchez se je neprestano metalo bombe in ročne granate, vendar pa se ni izvršila nobena izprememba fronte. — V Champagne distriktu se je izvedlo tekom večerajšnega dneva med Perthes in Beaussejour minske operacije, pri katerih je bil uspeh na strani Francozov.

V Argonih so Nemci večkrat skušali preiti k naskoku v okolici Marie Therese in pri St. Hubert, a se jih je v vsakem slučaju vrglo nazaj.

Med Les Eparges in zakopi pri Calonne, na višinah pri Maas, so vprizorili večeraj Nemci tri različne naskoke na francoske pozicije, a jih je ustavil ogenj francoske artilerije in infanterije. Obstreljevalo se je Pont-a-Mousson in Manoncourt.

V večernem poročilu francoskega vojnega ministrstva se poroča o zmanjšanju agresivne delavnosti artilerije v okolici Artois in v dolini reke Aise. V Argonih je bila infanterija v nedeljo ponoči zapletena v ostre boje, pri katerih so zavzeli Nemci neki zakop na griču št. 213. Pri nato vprizorjenem protinaskoku pa so Nemci zopet izgubili del osvojenega zakopa.

Po uporabi neke goreče tekočine so izvedli Nemci naskok na francoske zakope pri Maria Therese ter zasedli en francoski zakop. Francozi so brez odloga vprizorili protinaskok ter zopet osvojili večji del izgubljenega ozemlja. Na višinah pri Maas in v Woivre distriktu je nadaljevala artilerija s svojo akcijo.

Celo vrsto bojev se je izvajalo v nedeljo ponoči v Vogezih in boji so trajali do jutra. Boji so se vršili pred francoskimi pozicijami ob Barrenkopf in Lingekopf.

Francozi so zasedli več nemških zakopov, prizadeli Nemcem velike izgube ter ujeli 50 mož.

Italijanske laži.
Rim, Italija, 2. avgusta. — Vojno ministrstvo pravi v nekem danes objavljenem poročilu, da so ujeli italijanske čete od pričetka vojne 17.000 avstrijskih vojakov. To število je veliko manjše kot se je splošno domnevalo, ker se je vsaki dan poročalo, da se je ujelo eden do tri tisoč Avstrijcev ter bi moralo znašati število vsaj 100.000.

Degradacija Desclaux-a.
Pariz, Francija, 2. avgusta. — Prejini plačilni mojster armade M. Desclaux, spoznan krivim poverbe in tatvine, je bil danes degradiran.

Z italijanskih front. Boji v Karnskih Alpah.

Italijani poročajo, da so zavzeli goro Modetta, severoiztočno od Cima Cuestralta.

OFICIJELNA POROČILA.

Obstreljevanje Rive od strani italijanskih aeroplanov. — Na kraški visoki ravnini.

Rim, Italija, 2. avgusta. — Po zelo trdovratnih in napornih bojih so zavzele planinske čete Monte Modetta, severoiztočno od Cima Cuestralta v Karnskih Alpah.

Bitka je tvorila novo epizodo v titanskem boju v gorah, soglasno s poročili, katere je izdal danes italijanski glavni štab. Italijani so morali prodirati po izvanredno težkem terenu. Na vrhu so se nahajali Avstrijci v močno utrjenih postojankah, raz katere se je vsipal ogenj na prodirajoče Italijane. Goro se je končeno zavzelo. Oficijelno poročilo se glasi: — Naši hidroplani so vprizorili v noči 31. julija nov napad na Rivo ter dosegli z bombami izvrstne rezultate. Ušli so nepoškodovani, dasiravno se jih je obstreljevalo.

Prihodnje jutro je naša artilerija obstreljevala železniško postajo v Roveredu, kamor so dospeli vlaki s svežimi četami. — V Cadore dolini, kjer je zadnjih deset dni ležala megla, se je zopet zjasnilo in naša artilerija je pričela z obstreljevanjem utrd Cordevoles, Boite, Landro in Sexten.

Zavzetje gore Modetta znači briljantno epizodo v bojih na karnski fronti. Sovražnik je bil močno utrjen ter mu je še pomagala artilerija, postavljena v bližini. Po silovitih naporih se je našim četam posrečilo zavzeti pozicije sovražnika. Slednji je vprizoril nato več protinaskokov, ker je dobil ojačenja in šele na večer smo se nahajali v trdni posesti višine. — Na kraški fronti je naskočil sovražnik v noči 30. na 31. julij naše pozicije na Monte Seibusi. Naskok se je odbilo.

Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Italijanski narod je že sit vojne. Preko Chiasso semkaj došla poročila pravijo, da postaja delavstvo vsaki dan bolj nezadovoljno radi neznozne draginje, ki postaja z vsakim dnem večja. V številnih mestih se je že pričelo stavkati.

Občinstvo ne veruje več poročilom o slavni zmagah, katere se vsaki dan objavlja, ker še vedno ni padla Gorica in ker se še dosedaj ni pretrgalo avstrijske bojne črte ob Soči. Vlada je zelo v skrbeh radi nadaljnega razvoja stvari, kajti ona se boji, da ne bo mogla prenesti Italija zimske kampanje.

Avstrijci dobili ojačenja.
London, Anglija, 2. avgusta. — Reuterjevemu uradu se brzojavlja iz Vidma, da se je avstrijske čete na kraški planoti ojačilo za nadaljnja dva armadna zbora. — Poročevalce zatrjuje nadalje, da so se morali Avstrijci iztočno od Gradiške in Tržica umakniti za drugo obrambno črto in da so Italijani precej napredovali na fronti dvanajst angleških milj.

Italijanske laži.
Rim, Italija, 2. avgusta. — Vojno ministrstvo pravi v nekem danes objavljenem poročilu, da so ujeli italijanske čete od pričetka vojne 17.000 avstrijskih vojakov. To število je veliko manjše kot se je splošno domnevalo, ker se je vsaki dan poročalo, da se je ujelo eden do tri tisoč Avstrijcev ter bi moralo znašati število vsaj 100.000.

Degradacija Desclaux-a.
Pariz, Francija, 2. avgusta. — Prejini plačilni mojster armade M. Desclaux, spoznan krivim poverbe in tatvine, je bil danes degradiran.

Pogreb Beckerja.

Pri pogrebu Beckerja se je zbrala velikanska množica ljudi, da se je poklicalo policijske rezerve.

Charles Becker, ki je preteklil petek umrl v Sing Singu na električnem stoleu radi umora igralca Rosenthala, je bil večeraj pokopan na Woodlawn pokopališču po cerkvenih obredih, katere se je izvršilo v cerkvi St. Nicholas of Tolentine. Velikanska gneča je vladala pred stanovanjem Mrs. Becker v Bronxu in med množico je bilo veliko policistov in detektivov, seveda v civilu. Naval je postal tako velik, da se je moralo poklicati policijske rezerve in policiste na konjih, ki so vzdržali med množico red ter delali prostor za vozove. Šest policistov je neslo krsto v cerkev, kjer se je bralo mašo-zadušnico, nakar se je prevedlo truplo na pokopališče. Eden vozov je bil do vrha naložen z venci. Med slednjimi je vzbujal veliko pozornost oni, ki je nosil napis: — Žrtvovan politiki.

Dogodki, ki so se odigrali pri pogrebu Beckerja, bodo najbrž dovedli do tega, da se bo usmrtnice zločince pokopavalo v jetnišnici sami.

Potopljeni parniki.

Nemški podmorski čolni so torpedirali tri angleške parnike. — Potop nemškega torpednega rušilca.

London, Anglija, 2. avgusta. — Nemški podmorski čolni so potopili angleške parnike "Clintonia", "Fulgens" in "Benvorlich." 54 oseb, ki se se nahajale na parniku "Clintonia" se je rešilo in istotako se nahajala na varnem posadka parnika "Fulgens." 16 mož posadke "Benvorliche" se je izkrcalo, dočim se nahajajo ostali še v čolnih. "Clintonia" je vsebovala 3828 ton, "Fulgens" 2501 in "Benvorlich" 3391 ton.

Potop nemškega rušilca.
Tiskovni urad je objavil poročilo admiralitete, glasom katerega je prinesel neki angleški podmorski čoln poročilo o potopu in razdejanju nekega nemškega rušilca. Nemško bojno ladjo se je potopilo dne 26. julija v bližini nemške obale. Rušilec je najbrž pripadal G-196 razredu.

Razmere na Haiti.

Admiral Združenih držav, Caperton, je prevzel kontrolo nad razmerami na Haiti.

Washington, D. C., 2. avgusta. — Poročilo podadmirala Capertona, poveljnika oddelka križark Združenih držav v Haiti, ki naj bi dovedlo do sporazuma med voditelji, je vzbudilo v Washingtonu utis, da hočejo vojaške sile Združenih držav prevzeti kontrolo nad celim Haiti. Admiral Caperton je dal komisiji, kateri pripada razven ameriških častnikov tudi par haitskih poslancev, navodila naj izvede razoroženje vseh čet, naj pošlje čete obeh strank domov ter skliče posvetovanje voditeljev v Port-au-Prince.

V vladnih krogih so mnenja, da mora dati vlada radi daleko-sežnega nastopa admiralu slednjemu navodila glede predlogov, katere ima staviti vlada Združenih držav zbranim haitskim voditeljem. Dasiravno se ne kar nastopa mornariškega poveljnika, se vendar vsestranski poudarja, da si je prisvojil zelo obsežne polno-moči.

Kontrola bombažne industrije.
Rotterdam, Holandsko, 2. avgusta. — Nemški listi poročajo, da je prevzela vlada kontrolo nad bombažno industrijo. V neki vladni odredbi se glasi, da se bo od 1. avgusta naprej obratovalo v vseh tekstilnih tovarnah Vestfalske pod kontrolo vlade.

Situacija v Mehiki.

Združene države bodo poskušale s pomočjo južno-ameriških držav urediti razmere v Mehiki.

Washington, D. C., 2. avgusta. — Vlada Združenih držav je sklenila naprositi srednje-ameriške in južno-ameriške države za pomoč pri urejevanju razmer v Mehiki.

Državni tajnik Lansing je povabil k sebi zastopnike Argentine, Brazilije, Bolivije, Urugvaja in Guatemale. Konferenca se bo vršila v četrtek.

Washington, D. C., 2. avgusta. — Ameriški konzul Silliman je brzojavil danes državnemu departmentu, da so Carranzove čete res zavzele glavno mesto Mehike ter da se namerava Carranza v najkrajšem času preseliti iz Vera Cruz v Mexico City. V severnem delu Mehike se železniški promet zopet vrši.

El Paso, Tex., 2. avgusta. — V mestu Guzman, ki leži osemdeset milj severno od tujak, se je uprlo 300 Villovih vojakov. Častnike so zaprli in izjavili, da se hočejo pridružiti Carranzi. Poročilo je potrdilo neki železniški uradnik.

El Paso, Tex., 2. avgusta. — V Chihuahui je imel pred par dnevi general Villa govor, v katerem je rekel: —

Ameriška vlada naj gre k vragu. Če se mi nič ne vrtikamo v Združene države, ni treba, da bi se Združene države v nas. V dvorani je bilo navzočih veliko mehiških trgovcev. Ko je odhajal Villa iz dvorane, je pomolil vsakemu trgovcu pest pod nos in zaklical: — Vse trgovine vam bom odvzel, ker mi je bolj pri sredu dobrobit cele dežele, kakor pa dobrobit vsakega posameznika. Od sedaj zana-prej se boče živila tako prodajalo kakor bom jaz hotel.

Se isto popoldne je baje dal zapreti 42 mehiških trgovcev.

Nemčija bo ignorirala zadnjo poslanico Združenih držav.

Berlin, Nemčija, 2. avgusta. — Kljub nasprotnim poročilom se nemška vlada še do sedaj ni odločila, če bo odgovorila na ameriško poslanico glede vojskovanja s podmorskimi čolni ali ne. Vlada čaka besedila obljubljene ameriške poslanice na Veliko Britanijo, nakar se bo odločila.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatelj v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljatelj kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Gorškem, Primorskem, za TRST, ISTRO in DALMACIJO. — Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tujak se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:			
K	\$	K	\$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
95....	15.20	900....	144.00
100....	16.00	1000....	160.00
110	17.60		

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDEKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)

Owned and published by the
Noven Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
letno mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa za leto 4.50
pol leta 2.55
četrtletno 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedelje in praznikov.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
prebujajo.Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
izdaje naznani, da hitreje
nasledimo naslovnik.Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:**"GLAS NARODA"**
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4697 Cortlandt.

Misli o vojni. Poteklo je leto, odkar se je pri-
čelo strašno klanje v Evropi. Leto
boja, kot ga v taki razsežnosti,
tako srditega se ni videl svet. Boj,
tako poln žrtv, da je celo zabele-
dela fantazija romanopisec pred
vojno vsprilo sedanjosti resnici.Ko so avgusta meseca preteklega
leta sledili dogodki drug drugu
gemu z mrzlično naglico, ko se je
vrgel narod za narodom v krvavo
klanje, ni bilo nikogar, ki bi mi-
slil, da more razvijajoči se boj
trajati celo leto. Videti je bilo ne-
mogoče, da bi mogli narodi daleč
kot pol leta prenašati vojno take-
ga obsega, tolikih žrtv in stroškov.
Vsem se je zdelo, da se ne
bodo pustili narodi klati v masih
ter tudi sami nastopali kot krv-
niki. Izkazalo se je, da so se vsi
zmotili, da so se udajali iluzijam
celo poveljniki velikih armad in
zaupniki vlad.Sedaj, koncem prvega leta bo-
ja, je videti, da bo trajala vojna
še daleč časa kot je trajala dose-
daj. Nemci in Avstrijci so tekom
zadnjih tednov dosegli izdatne u-
spehe napram Rusom. Padce Var-
šave bo spravilo celo Poljsko v av-
strijske in nemške roke. S tem pa
še ne bo Rusija izločena kot vde-
ležnica vojne. Zelo dvomljivo je,
da bi Rusija v kratkem času skle-
nila separaten mir ter stopila iz
zveze, vlad česar bi Avstrija in
Nemčija lahko vrgli svoje veli-
kanske armade na zapadna in
južna bojišča. Konečno pa je še
vprašanje, koliko časa bosta mo-
gli Nemčija in Avstrija vzdržati
velikanske žrtve, katere doprina-
šata sedaj z ozirom na človeška
življenja in material.Na zapadnem bojišču si leže mi-
ljonske armade že deset mesecev
nasproti, ne da bi se bistveno iz-
premenil položaj. Za ped zemlje,
za krvino se razvijajo krvavi bo-
ji. Kar se danes pridobi, je jutri
zopet izgubljeno. In kot gre na
dolgi fronti zapadnega vojnega
pozorišča, gre na polotoku Gali-
polis in v Dardanelah. Nikjer no-
benega upanja na odločitev. Po
celem letu boja je mir veliko bolj
oddaljen kot pred letom dni. Ni-
hče ne vrjame, da se bo kmalu
sklepalo mir. V vseh taborih se
sedaj pripravljajo na ponovno
zimsko kampanjo. — "Vzdržati!"
— "Boj do zadnje kaplje krvi!"
— "Boj, dokler ne bo sovražnik
uničen!" — To so vodilne misli
vojskovojač, ob katerih nima
misel na mir nobenega prostora.Poleg tega pa obstaja še nevar-
nost, da se bo v drugem letu vo-
jne potegnili v boj tudi malo šte-
vilo narodov v Evropi, ki so še
ostali nevtralni. Skoro gotovo je,
da se bodo balkanski narodi kma-
lin spustili v boj, bodisi na tej, bo-
disi na oni strani. Le od slučajja,
ki lahko nastopi vsak dan, je od-
visno in v boj se bodo zapletle tu-
di Združene države. Vstop vsake-
ga posameznega naroda v boj pa
pomeni podaljšanje vojne. Na res-
nično odločitev, na poraz te ali
tane stranke ni misliti. Vsaki danpostaja jasnejše, da bo ostal boj
neodločen, da ne bo v tej vojni
nobene zmagovalne, nobene pre-
magane skupine.Kljub temu ni od vladujočih
pričakovati nobene mirovne akci-
je. Strašno puščanje krvi, katero
se izvršuje pri narodih, dovajajo
do oslabljenja, ki bo prišlo vladajo-
čim v dobro. Vsled izgube krvi
oslabljeni narodi ne mislijo na
odpor od znotraj. Mirovne akcije
vsled tega ne bodo prišle s te
strani.Mir bo prišel šele tedaj, ko bo
do evropski narodi, katere je pre-
vzela v preteklem letu blaznost,
spoznali, da so le orodje v rokah
vladajočih klike ter po tem ura-
nali njihov nastop.**Dopisi.****New York, N. Y.** — V četrtek
zvečer bo pri Mraku in Kucelju
(prej Vogrich), vokal Graham
Ave. in Stagg St., Brooklyn, seja
podružnice Slovenske Lige. Pri
tej priliki bomo povedali, če se
strinjamo s predlogi, ki jih je sta-
vil glavni blaginjak, kako naj bi
se razdelilo denar Slovenske Lige.
Ta seja je potemtakem velevažna-
ga pomena in zato je upati, da se
je bodo udeležili vsi člani. Iz za-
nesljivega vira sem doznal, da se
bo po seji ustanovilo slovenski od-
sek Sokola. Pridite vsi, ki se zani-
mate za vzvišeno sokolsko idejo!
Natančna pojasnila bo podal Slo-
venec Mr. K. Fux. Pridite, da se
bomo natančno domenili o tej pre-
koristni stvari! — Član Slovenske
Lige.**Port Allegany, Pa.** — Ker že
dolgo nisem čital nobenega dopi-
sa iz te naselbine, sem sklenil ne-
koliko omeniti o tukajšnjih razme-
rah. Sem ne svetujem nikomur
hoditi, ker se delo težko dobi.
Skoraj vsi tukajšnji Slovenci so
zaposleni v gozdu. Ko sprejmejo
človeka v službo, mora za vso pri-
jet, kar mu dajo. Vreme je zelo
deževno. Razen drugih narodno-
sti je tukaj precej Italijanov, ki
so zaposleni pri železnici. Včasih
se zelo prečkamo, toda do resnih
spopadov ne pride. Če bi prišlo,
bi bili gotovo mi močnejši. Po-
zdrav vsem Slovence in Sloven-
kam širom Združenih držav! —
Frank Ruparčič.**Gunnison, Colo.** — Tukaj je ve-
lika farmarska naselbina, ki prav
dobro uspeva. V bližini so far-
marji, ki imajo po pet tisoč akrov
zemlje. Umevno je, da taki možje
potrebujejo delavcev, samo škoda,
da se dela s polno paro samo dva
mesece, avgusta in septembra.
Kdor zna krave molziti, lahko o-
stane tudi čez zimo. Sem pride
zelo malo ljudi, ker je precej daleč.
Omenju, ki ni popolnoma izur-
jen v farmarskem poslu, ne sve-
tujem, da bi hodil sem. Pozdravi!
John Suster, Gunnison, Colo.Opomba uredništva. — Oni, ki
bi hoteli iti v omenjeno naselbino,
naj se najprej pri dopisniku in-
formirajo.**O češnjah.**

Spisal C. Golar.

Marjanica je bila sestra tiste
Mančice, ki je toliko gorja zbu-
dila v Turčinovem sreču. Pa ni bi-
la njena sestra po krvi, temveč
po pastirski palici, zakaj tudi
Marjanica je bila pastirica, in ve-
lika in pisana je bila njena čeda.
Med njene pohlevne ovčice in
drobna jagnjeta se je zamešalo
sila belega kamenja in sivih skal
in zelenih pečin, in predzrna in
vsipljiva je bila ta nepoklicana dr-
hal. Zasedla je najlepša mesta in
se je pasla po solnčnih obronkih
in visokih rebrih, vse debela, pre-
šerna in samopasna in se ni ho-
tela ogniti ovčicam in jagnjetom,
ki so bila suha in sloka in so se
jim videle koščice pod mehko vol-
no. Njihova paša je bila po ozkih
sedlih in skritih dolincah, kjer
so bila zakrita tla s črno prstjo in
zeleno rušo, kjer je rasla mehka,
nizka travica le toliko, da so ime-
le ovce in jagnjeta skromno ko-
silce in večerjico.Marjanica je bila še majhna pa-
stirčica, dosti manjša od Mančice,
saj je še hodila ob četrkih in
šolo in obhajila tudi še ni opravi-
la. Bila pa je rjavega, ogorelega
obrazka in zelo gostih, rume-
nih las in dolgih kit, ki sta jo tol-
kli po plečih, kadar je zletela za
svojo čedo, ki si je izbirala in
iskala boljše paše in bolj sočnih
zelišč. Obledela je bila v rdečo,
dolgo kikklico, s plavimi pikami
popisano, ki je bila delana sečo-ma in je segala od vratu pa do
gležnjeve. Moderček in krilce se je
držalo skupaj in le črn šiv za pa-
som ju je ločil."Ju-ju-ju!" Tenko in drobno
in žalostno je zavrisala Marja-
nica, in skoro je bil njen glas po-
doben vzdihu. Niti odmeva ni zbu-
dil njen vris, in vendar so sivele
ob njeni levici strme in visoke go-
re, ki so silile daleč v oblake, in
so bila oblastna in mogočna nji-
hova prsa, da bi zadonel iz njih
silen odmev, ki bi lahko zbudil
celo sveto Katarino, pobožno sa-
mice, ki je osobenkovala v nizki,
pohlevni cerkveni vrhu pešene
ravnine."Joj-joj-joj!"
Zdaj je Marjanica čisto razloč-
no vzdihnila in zamračila so se
njena lica, vsa poljubljena od
solncea, in skale so se modre oči,
ki so pred minuto gledale še tako
bistro na zeleno jezero, ki je o-
kroglo kakor jajčece ležalo pod
njo med gorami."Kako je lepo gosposkim punč-
kam", se je zamislila pastirica.
"Bele oblečke nosijo in se spre-
hajajo pod pisanimi parazoli oko-
li jezera. In zjutraj jedo kavo in
bel kruhek namakajo, ali pa celo
zemlje, tiste rumene in trdo zape-
čene, ki lepo diše in počijo, ako
jih stisneš. In opoldne jedo zopet
meso in še kaj sladkega in popol-
dne leže v seni okoli belih hišic,
ki se blešče okoli in okoli jezera,
po vseh hričkih in holmcih. In
zvečer jih čaka zopet kava in po-
tem mehka posteljica." — Marja-
nica pa mora zgodaj vstajati,
njen zajtrk je kratek in potem
mora pasti ves dolgi, dolgi dan,
včasih v dežju, vsa premočena in
premržena, včasih v solnem in
vročini in lakoti in žejji, žejji..."Ah, kako bi bila", se je ne-
hote spomnila Marjanica. "Kar
vse jezero bi izpila in še bi bila
žejna. In potem bi jedla, najrajši
sladke kruhke, ali pa vsaj pogačo.
Tudi zemlje bi hrustala, še naj-
rajša pa češnje, ki so lepo rdeče
in sladke in hladne, in bi se cedil
sok med zobmi, ah —"Marjanica je vzdihnila in zapri-
la oči."Pila bi, vse bi pila. — Vodo,
mleko — češnje, ah, češnje —"Z rokami je podpirala lica in
tiho je začela peti:"Sijaj, sijaj, solncece
na moje revno srcece!"Hitro, kakor je začela, je pre-
trgala pesem."Joj, glej, glej! Vse jezero pol-
no ladij, in v njih so same bele
punčke, in gotovo so vse site slad-
ke kave in belega kruhka in rde-
čih češenj. Gotovo je kakšna
vmes, ki ji je tudi Marjanica ime,
in tista gotovo ni lačna in žejna
kakor sem jaz."Zamižala je in legla znak v
travo."Daleč, daleč sredi srebrnega
jezera raste zlato drevo. In na
njem je vse polno rdečih češenj
in sladkih kruhkov in zelenih
skledic, ki so polne dobre, dobre
kave. In Marjanica je na tisti la-
ti češnji in pije in pije. ah —"Skoro bi zajokala, skoro bi za-
kricala, tako so bila suha usta in
slana. Ali kako naj joka, saj so
tudi oči suhe in grlo ne more kri-
čati. — Ob jezera pa skačejo in
se trgajo bele punčke in češnje si
mečejo v obraz in kavo razliva-
jo.

"Češnje, češnje!"

Marjanica je mislila, da so se
oglasile njene misli s hreščecim,
hrpavim glasom in niti glave ni
vzdignila.

"Češnje, češnje!"

Drugič je zahrščal trd in sko-
raj sirov glas, da se je prestraši-
la. Ko se je ogledala, je videla
prihajati po poti sloko in visoko
branjevko, z zvrhanim jerbasom
češenj na glavi.

"Punčka, ali kupiš češnje?"

Ustavila se je pred njo in od-
ložila jerbas, in Marjanica je str-
mečih in žejnih oči gledala rdečo
grmado, češnje po češnji, z očmi
je bila in srkala hladan sok in zo-
bala in grizla sladko meso. Tre-
petala je in drhtela in požirala v
mislih in željah vabljivi sad, ki
se je smejal pred njo in se ji po-
nujal in jo mamil."No, punčka, ali ne bi kupila
češnje? Pokusi eno!"In branjevka ji je podala lepo
rdečko, in ko jo je Marjanica po-
vzela, se ji je skoraj zamagilo
pred očmi, toliko sladkosti je ob-
čutila na jeziku, v grlu in po
vsem telesu."Saj bi rada, pa nimam de-
narja", je drgetaje izustila pasi-
rčica in, na drgetaje je šlo in tresel
se je njen glasek."Denarja nimaš? Potem seveda
ni nič", je rekla trdo branjevka
in zadevala jerbas. Skoro ga je že
imela na glavi, a premislila si je
v zadnjem trenutku in ga posta-vila na tla pred Marjanico.
"Glej, glej, punčka, kakšno le-
po kiklico imaš!" je povzela in
jo začela otipavati."In skoraj nova je še. Kdaj pa
si jo dobila?"
"O Binkostih", je odgovorila
Marjanica, zelo vesela prijazne
ženske, in je samo to pričakovala,
kdaj ji iznova ponudi sladko češ-
njico."Daj jo meni, punčka, saj ti je
ni treba. Zdaj je vroče, meseca,
in to blago je veliko pregrešno. Pa
ti dam češnje, dve perišči polni
ti jih dam, polno naročje ti jih
nasujem. Pogledaj, kako so rdeče
in debele in sladke. Pokusi!"Marjanica je zopet pokusila, in
uboga pastirčica ni mogla verje-
ti, da bi bila tuja ženska v resnici
tako dobra in in bi ji dala dve
polni perišči presladkih češenj za
kikklico, ki jo je dobila zastoni."Ali hočeš, punčka?"
Marjanica ni nič rekla; vstala
je in se slekla. In ker ni imela
srajčice, je stala čisto naga pred
branjevko. Svetlo se je njeno be-
lo telese in bila je kakor nedo-
takujevi cvet, ki ga prvič solnce
poljubi."Sedi, punčka, da ti nasujem
češnje!"In punčka je sedla in je dobila
polno naročje sladkih rdečk. In
jih je hrustala in pila, zobala in
srkala, smejala se je in pila. In
nič ni vedela, da je naga.**Ali se bo izhajalo z novo
letino?**

Iz Novega mesta.

Se malo časa nas loči od nove
letine in prebili bomo prvo vojs-
kino leto. Hvala Bogu, brez huj-
šega pomanjkanja! Bali smo se
lakote, pa je k sreči vendar le ni
bilo vzle neznosnim cenam za
kruh in druga živila.Če pretresamo težavni položaj
naše prehrane v zadnjem času, se
nam pokaže dvojce. Prvič, da so
bile žitne cene neopravičeno visoke.
Bogateli so z njimi na račun
revnejših slojev ljudi, ki tega
ne zaslužijo. Drugič pa vidimo,
da so trpeli pomanjkanje revni
sloji, ker jim je zaradi nastale
druginje manjkalo kruha in dru-
gih živil. Te težke izkušnje bodo
pripomogle, da se bo z letošnjo
letino drugače ravnalo in bolj
skrbelo za primernejšo prehrano
ljudi.Vprašanje pa, ki nas danes za-
nimajo, glede preživljanja našega
prebivalstva, je pa to le. Ali bo-
mo izhajali z letošnjo letino do
prihodnje letine ali ne? Nobeden
ne ve, kdaj pa svetovne vojne
konec in kako se bo obrnilo naše
življenje. Zato je naravno, da se
že sedaj vprašujemo, kako bomo
izhajali v naši državni polovici z
lastnim pridelkom. Ali ga bo do-
sti za naše potrebe, ali bomo zopet
navazani na Ogrsko?Znano je, da prideluje naša dr-
žavna polovica manj žita kakor
Ogrska. Pri nas imamo veliko tra-
vorodnega planinskega sveta, ki
ni ustvarjen za pridelovanje žita.
Ogrska pa ima toliko žitnorodnega
sveta, da ga izvažajo. Letos se pri-
deluje tudi pri nas več žita in tu-
di letina nam po dosedanjih po-
ročilih dobro kaže, vendar je ve-
liko vprašanje, če bi se mogli po-
staviti z žitnim pridelkom na svo-
je noge.Poglejmo, koliko se pri nas žita
prideluje. Če vzamemo na pomoč
številke, ki jih najdemo v stati-
stičnem letniku poljedelskega mi-
niststva, vidimo, da se prideluje
v naši državni polovici sledeče
množine žita, in sicer: pšenice 15
milijonov 600 tisoč metrskih sto-
tov, rži 25 milijonov 800 tisoč me-
trskih stotov, ječmena 16 milio-
nov metrskih stotov, ovsa 21 mi-
lijonov 300 tisoč metrskih stotov,
turšice 4 milijone metrskih sto-
tov, ajde 300 tisoč metrskih sto-
tov.To je povprečni pridelok iz de-
setletja 1903 do 1912. Ta pridelok
hočemo vzeti za podlago našemu
računu, ker je treba za take ra-
čune povprečnih letin. Če vzame-
mo za krušno žito poleg pšenice,
rži, turšice in ajde še polovico ječ-
mena (8 milijonov metrskih sto-
tov), potem bi znašal vs pridelok
krušnega žita za letos 53 milio-
nov 700 tisoč metrskih stotov.Od te množine pa odpade velik
del žita, ki ga je dajala Galicija,
ker je velik del te dežele uposto-
lene vsled vojne. Tudi v Bukovini
ga bo nekaj odpadlo. Če računamo,
da odpade v obeh teh deželah
od prejšnjega pridelka okroglih
14 milijonov metrskih stotov ce-
lih 10 milijonov, nam ostane le še
43 milijonov 700 tisoč metrskih**Moč, volja in bogastvo je zdravje.****BOLEZNI:**Ali boleste na ka-
ki tej bolezni:
Zelodčne, jetrne,
ledične, pljučne,
revmatične,
kronične, mehurne,
spolne in tajne,
zruba moške moči,
slabokrvnost,
pešanje, kašelj,
trudne roke,
teške noge,
boleč križ,
zabasanost,
zruba apetita.
Za vse te bolezni imamo
dobra zdravila.**BOGAT JE ISTI,**ki je zdrav in krepak. Bolehni ljudje so pa žalostni, brez
volje in moči. Zato pa mi vse bane in slabotne opozarjamo
na naša imenitna zdravila, ki nudijo bolnim zdravje in za-
dovoljstvo. Naša importirana evropska zdravila nudijo hitro in
zanesljivo pomoč. To nam povejo vsi isti, ki smo jih mi
trajno zdravili, ko nikjer drugje nismo našli pomoči. Sedaj
pa so zdravi in veseli. Zato ta zdravila vsem toplo priporo-
čamo, ker le po teh je nujna pomoč in trajno ozdravljenje zagot-
ovljeno. Ako pa bi radi kaj natančne zvedeli o vaši bole-
zni, potem pišite na nas, da vam isto razložimo in povemo kaj
je vami stori, da pridete hitro in poceni zopet k zdravju. To
vas nič ne stane. Pišite popolno zaupno, vsa pisma se drže v
strogi tajnosti. Obrnite se do nas v vseh slučajih, posebno
ako imate spolne nerazume in bolezni. Mi vam hočemo
pomagati. Vsa pisma naslovite**Dom. Lekarna**Box 819,
Milwaukee, Wis.**ZDRAVILA.**Mi zdravimo vse
navedene bolezni, po-
sebnost fina zdravila
imamo za vse bolezni
revmatizma, kronič-
ne želodčne bolezni;
z našimi zdravili se
hitro in uspešno po-
zdrave spolne bolezni
in pridobi zopet na-
zaj zgubljena moška
spolna moč.
Zdravila pošiljamo po celi
Ameriki in Canadi.**POUK V ANGLEŠČINI!**To je gotovo lepa prilika, ka-
kor tudi v korist nam tujeem. Pi-
še se lahko za brezplačna poja-
nila na:Slovensko korespondenčno šolo,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.**NAJBOLJŠE
AMERIŠKE
CIGARETE**Izdelavate najkvalitetnejših
in najcenejših cigaret.**NAŠI ZASTOPNIKI,**kateri so pooblaščen pobrati naro-
čilo za "Glas Naroda" in knjige, ka-
kor tudi za vse druge v našo stroko
spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael

Ciar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Rojtz, Frank Janes in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Co-

stellio (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich to

Frank Blatnik.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verblč, 638

Aurora Ave.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Depe, Ill.: Dan. Badovt.

Chicago, Ill.: Frank Jurgov.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-

tel in Frank Bamlich.

Mineral, Kans.: John Stalc.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek to

Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa to

Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank

Kernc.

Mulberry, Kans. in okolica: Marth

Koa.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel

Shaltz in M. F. Kobe.

Detroit, Mich. in okolica: Joseph

Glasik.

Manistique, Mich. in okolica: B

Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: v o

Likovč.

Aurora, Minn.: Jozip Krizina

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob

Fetrich in Frank Zagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše

Velika zaloga vina in žganja.**MARIJA GRILL**Prodaja belo vino po 70c. gallon
crno vino po 50c.
Drožnik 4 gallon za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallon (sodček) za \$16.00
Za obilno naročbo se priporoča**Marija Grill,**

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET

WAUKEGAN, ILL.

Italija in vzhodna jadransko obal.

Vojna z Italijo je obrnila pozornost celega sveta na naše južne pokrajine in zlasti na obale Jadranskega morja. Italija utemeljuje in upravičuje svoje postopanje z idejo osvoboditve celega italijanskega narodnega ozemlja. Odrasli italijanske Adrije velja njen boj in v Rimu so nosili pri velikih vojnih manifestacijah svete zastave "svoje" Dalmacije, "svoje" provincije Giulia in "svoje" Trsta. Velika javnost — ne le italijanska — je bila faktično dovolj slabo poučena o dejanskih razmerah v teh "neodrešenih" deželah, po katerih stegajo Italijani svoje roke in italijanska in da tudi nikdar ni bila italijanska in v nemških listih se pojavljajo članki, ki opozarjajo nepoučene nemške kroge, da je vse ozemlje, po katerem hrepenijo Italijani od izliva Soče tja dol do najskrajnejšega dalmatinskega kotička slovensko. Slovanski značaj vzhodne jadranske obale in njenega zaledja se poudarja danes v nemških krogih na tako manifestanten način, da je treba to dejstvo beležiti z odkritim zaščenojem.

Iz cele vrste takih razprav naj navedemo tu vsebinsko članka, ki ga je napisal profesor dr. Gunther v znanem nemško-nacijonelnem glasilu "Muenchener Neuste Nachrichten". Prof. Gunther poudarja, da prebivalstvo ob Adriji vzhodno od izliva Soče narod, katerega ozemlje je ponekod pobarvano "s tankim laškim firnežem", ki pa je vse kaj drugega, kakor italijansko.

Le začnimo pri Gorici. Res je, da tam še prevladuje italijanski element, toda cela okolica je slovenska in v mestu živi tudi 3000 Nemcev, katerim se imajo Italijani zahvaliti, da Slovenci še niso postali merodajni v deželni zboru. Med Gradišcem in Trstom loči Slovence od morja le ozek pas, toda komaj uro hoda od obrežja se popotnik morda že ne bo mogel sporazumeti v italijanskem jeziku. Le uro hoda od Trsta, na znamenitih Opčinah, razumejo sicer natakariji in carinski uradniki prav dobro italijansko ali nemško, prebivalci pa ne. S tem je izrečena tudi sodba Trstu, ki spada že od leta 1382 k Avstriji, kateri se ima zahvaliti za svoj razvoj. Le notranje tržaško mesto je bistveno italijansko, toda slovenski in nemški jezik igrata poleg italijanskega važno vlogo. Celotno Primorje je sploh le po neznatni manjšini italijansko, in aspiracije Italije so torej povsem neupravičene. Morda Slovenci in Hrvati tu niso bili baš zadovoljni z avstrijskim vladanjem, toda še manj pa želijo postati italijanski podaniki, kakor je to radikalni opozicionalec Supilo nedavno drastično povedal. Neposredno zaledje Trsta je torej povsem neitalijansko in isto velja tudi za vsa istrska obmorska mesta.

Na zunaj izgledajo seveda italijansko, saj so tu gospodovali skozi stoletja Benetke, močje služijo pri "Lloyd" in morajo kot njegovi uslužbenici govoriti italijansko, toda Italijani niso. In če par korakov od obrežja se kaže čisti slovenski značaj istrske dežele. Italijani, ki čitajo doma imena Pinguente, Pisino, Albona morda res mislijo, da je vse to terra irredenta, toda sklicali bi naj v ta mesta zborovanja — komaj petina mešanov bi jih razumela. Z eno besedo Istra ni bila nikdar italijanska in ni italijanska. Da je Pulj skoraj nemško mesto, to se imo zahvaliti avstro-ogrski vojni mornarici.

Otoki v Kvarneru so nedvomno slovenskega značaja, le Lošinj ima nekoliko več Italijanov. Reka izgleda, kakor Trst. Mesto je štiričezno, večina se priznava za Italijane, toda od zunaj pritiskajo v mesto Hrvati, nemško se skoraj povsodi razume in uradni jezik pa je madžarski. Toda stopimo po 20 korakov dolgem mostu na Sušak, tam je izginil italijanski značaj še mnogo radikalneje kakor v tr-

žaški okolici. In dalje proti jugu se nam kaže hrvaški značaj ozemlja tako na kontinentu, kakor na otokih vedno jasneje. Le Zadar ima podobno, kakor Reka italijanski. Ostala dalmatinska mesta Šibenik, Trogir, Split, Dubrovnik, Gruz, Kotor spominjajo morda po svoji zunanosti na benečansko preteklost, toda to je vse, kar je na njih italijanskega. Če izstopimo iz ladije, se slišimo morda italijanske besede, toda kmalu spoznamo resnico. Od Trogira naprej se meša s hrvaškim elementom srbski element, toda oba govorita isti jezik, le v pisavi se razločuje. V Kotoru vidimo še benečanskega leva — kakor bi žaloval nad davno preteklostjo.

Prof. Gunther prihaja navzlic raznim netočnostim do gotovo točnega zaključka, da Italija nima nikake pravice do zemlja, ki se razprostira od Soče do Boko Kotorske.

Zadnji svojega rodu.

Humoreska. — Spisal Janko Mlarar.

Kuharjev Janez in njegova bajta sta si zelo podobna. Oba sta stara in slaba. Ako naj vam opišem Janeza, sem jako v zadregi: ne vem, kje bi začel, pri glavi ali pri nogah, kajti oboje je jako neznan. No, Kuharjevega Janeza glava je podobna obilni repi. Najimnitnejše na njej je nos. Ta je tako velik, da še njegov lastnik ne ve prav natančno, ali nos nasajen na obraz, ali obraz na nos. Imeniten je tudi viševček v brezobih čeljustih. Prištevava se namreč prav lahko "glavim" delom, ker ga Janez skoraj nikdar ne da iz ust. Pravijo, da se še celo v cerkvi ne loči od njega. Zgodilo se je že, da se je šele pri zadnjem evangeliju spomnil, da ga ima v ustih, ko se je pokrival. In vendar Janez ni — kadivec. Njegov viševček je vedno mrzel drži ga le iz navade v ustih. Če ga vprašate, čemu ima pipo, dasi se ne kadi, se vam moško odleže: "Glavna stvar je, da vlečem. Neki učen gospod mi je pa rekel, da je veliko boljše, če vlečem skozi živček vase zrak kakor pa tobakov dim. In ceneje je tudi." — Janezova glava čepi na dolgem suhem vratu, ki prehaja polagoma v droben žvotek. Za pleča pa ni prav gotovo, da bi jih imel. Vsaj videti jih ni nikjer. Na život so nataknjene roke, ki so pa tako dolge, da ne zna Janez vedno napoti. Zato jih drži navadno v žepu. Vse je pa nasajeno na dveh suhih nogah.

Znano je, da imajo imenitne plemenite rodovine svoj rodbinski lišp, zlato, srebro in demante. Te dragocenosti ostanejo vedno pri hiši, ker jih poleduje samo glava družine. Tudi pri Kuharju imajo neko dragocenost, ki jo podeduje en Kuhar za drugim namreč — škornje. Janez vsakemu pove, kdor hoče vedeti, da je svoje škornje že podedoval od njegovega starega očeta stari oče od svojega starega očeta, ki jih je pa tudi dobil po svojem staremu očetu. Sicer je kupil eden teh očetov nove golence, k starim škornjem, drug nove urbase, tretji avr vrhnji del, in tudi Janezovi oči jih je dal večkrat na novo podplatiti; vendar so naposled škornji še vedno isti.

To rodbinsko obnavilo je pa za Janeza precej preveliko. Narejeno je bilo namreč za Kuharje, ki so imeli nekoliko lažje noge. Janezove so pa slabotne, zato imajo tudi škornji večinoma počitnice. Natakne jih samo ob posebno imenitnih prilikah, in to le, ako je lepo vreme. Kajti v blatu in snegu ne more nikamor z njimi, ker mu pri vsaki stopinji ubajajo noge iz njih. Kadar je pa praznik in lepa pot, vidite lahko Janeza jadрати v cerkev in rodbinskih škornjah. Zdi se vam, kakor bi dva škornja kar sama od sebe šla po cesti in posila tisto, kar moli iz njih.

Pripovedujejo tudi, da je bil Janez v veliki zadregi, ko je prikrat obuval škornje. Vtaknil je namreč obe nogi v en škorenj ter se potem silno čudil, ko ni imel ničesar dejati v drugega. En čas je tipal po sebi in iskal zastoj druge noge. Šele ko se je hotel prestopiti in je pri tem poskusil padel, je zapazil, da tiči z obema nogama v enem škornju. Od tistega časa pa škornjev več ne natakne, marveč rajši stopa vanje, da se tako ne zmoti.

Sedaj naj pa opišem še Janezovo bajto. Kuharjevina je gotovo ena najstarejših hiš pri Sv. Križu nad Jesenicami. Starost se ji pa tudi pozna na vseh koncih in krajih. Naslonjena je na strmo reber, ako bi te ne bilo, bi se bila hiša že davno sesedla. Stene vse strani, kakor bi preudarjale, kam bi bilo zloznejše pasti. Vendar ima Kuharjeva bajta nekaj, kar pogreša najlepša palača v mestu, namreč krasen razgled na divno Triglavsko pogorje in zelene vrhove Karavank. Marsikaj golšiki romar je že občudoval Janeza, ker ima vedno pri rokah tako lep razgled.

Kuharjevina je pa še drugače znamenita. Kajti sama na sebi tako berna bajta ima celo svojo zgodovino, ki nam jasno priča o njeni častitljivi starosti. Kuharji so se namreč priselili k Sv. Križu, ko so hodili s Turki planit na Slovensko. Prvospodaristi ki je postavil hišo, je prišel s Turškega. Rovtarji so se čudili njegovi čudni noši, še bolj pa temu, da je plačal kupljeni svet s samimi cekini. Ker so bili gorjanci radovedni, mož pa zgovoren, se jim je kmalu razodel.

Tako so zvedeli, da je novi Rovtar doma tam nekje pri Skeručini. Turki so ga vjeli in odpeljali v sužnjost. Moral je z njimi noter do Carigrada. Tu ga je kupil bogat turški trgovec. Ker je bil Primož — tako mu je bilo ime — jako pripraven in snažen, ga je določil Turčin za pomagača v kuhinji.

Prigodilo se je pa, da se je gospodarjev edini sin oženil. Naredili so seveda pri tej priliki veličansko gostijo. Trgovci je ulazal kuharju, da mora pripraviti najizbranejša jedila in naposled še eno jed, kakršne se nihče ni jedel na Turškem. Dal mu je tudi blagohoten svet, naj se pripravi kožo za batine, ako se mu stvar ne posreči.

Kuhar Jusuf je od tistega časa hodil okrog s povešeno glavo ter silno premišljeval. Hotelo mu pa ni prav nič posebnega priti na misli. V svoji veliki stiski je pozabil celo bunkati druge sužnje.

Ko pa Primož zve, kaj teži Jusuf, se mu takoj ponudi, da ga reši iz zadrege. Obljubil mu, da skuha jed, kakršne se nihče ni kahal in jedel na Turškem.

Ta poudaba se je zdel Jusufu kakor rešilna veja vtopljenca. Takoj izžene vso služinčad iz kuhinje in prosi Primoža, naj mu skuha "rešilno jed". Primož se začne ročno sukati krog ognjišča in — turščini žganci so bili kmalu gotovi. Zalije jih lepo z mlekom in postavi pred Jusufa. Bil je popolnoma prepričan, da mu bo de dišali, kajti doma je bil na glasu, da ne zna nihče daleč naokoli tako okusno skuhati žgancev kakor on.

Jusuf je parkrat zajel, pocmoval in vzklikal: "Alah kerim! Same hurske v raju ne dobe kaj takega med zobe. Gjaur, tvoja sreča je narejena! Ako sultan poskusi to jed, naredi te za pašo s petimi konjskimi repi."

Prišel je veliki dan ženitovanja. Jusuf ga je pričakal brez vse skrbi, kajti žganci so morali storiti svojo dolžnost. In storili so jo tudi zares. Svatje so se kar obližovali in niso mogli prehaliti nove jedi.

Ko pa trgovci zve, da je Primož tak kuharski umetnik, ga oprostijo vseh nizkih del ter ga določijo samo za kuhno žgancev. Godilo se mu je sedaj prav dobro. Toda doletela ga je še večja sreča.

Mnogi odlični Turki so namreč zvedeli za krščanskega umetnika in njegove žgance ter večkrat prosi sili trgovca, naj ga jim posodi za to ali ono svečanost, ki so jo hoteli proslaviti z žganci. Toda ta je čudni Primož kakor punčico svoje ga očesa in ga ni hotel nikomur odstopiti. Imenitnim gostom je sicer vedno rad postregel z žganci, toda kuharja samega ni pustil nikamor.

Zato se je neki paša z desetimi konjskimi repi nad njim maševal s tem, da je očeval sultanu o Primožu in njegovih žgancih.

Tako pride nekega lepega dne k trgovcu sel iz padishahove palače in mu odda veliko pismo. S spoštovanjem polnim strahom odtrga trgovca pečat in prebere pismo. Njegova vsebina ga je napolnila z veliko žalostjo, katere pa očitno ni pokazati ni smel. Sultan mu je namreč v pismu razodel, da je našel veliko milost pred njegovim obličjem: sultan se tako poniža, da vzame od njega v dar sužnja, ki zna kuhati "krščansko jed", katera ni v koranu prepovedana.

Primož je tako prišel k sultanu Solimanu za kuharja. Tu so ga imeli posebno vezirji in paše v veliki časti. Soliman se je namreč vselej tako najedel žgancev, da ni bil dotični dan za nobeno rabo. Niti s smrtnimi obsodami se mu ni ljubilo kratkočasiti. Samo le-

žal je in dremal. Zato so velikašim in sultanovim telesnim slugam precej trdnje stale glave na vratovih, kadar so bili žganci na padishahovi mizi. Primožu so pa od vseh strani kar leteli darovi v zlato in srebru, da je dobro kahal "krščansko jed".

Toda tudi ves krščanski svet je imel dobiček od Primoževih žgancev. Sultan je bil namreč tako vane zaverovan, da ni utegnil misliti na vojsko in je vsled tega poslal kristjane v miru. In to bi trajalo gotovo ves čas njegovega vladanja, ako ne bi bilo Primoža zgrabilo domotožje.

Akoravno je postal silno bogat ter dobil od Solimana naslov "effendi" in prerokovanih pet konjskih repov, se mu je vendar naposled začelo tožiti po domačih gorah in ljudeh.

Nekega dne se skuha sultanu mernik žgancev, potem jo pa potegne iz Carigrada. Šlo je še precej lahko, ker zlato navadno odpre vsaka vrata, tega pa Primožu ni manjkalo. Posrečilo se mu je, da je prišel na neko beneško ladijo, s katero je varno prijadral v Benetke. Med potjo je pa tudi kapitan in mornarje seznanil z žganci. Bilo mu je skoraj žal, da je to storil, ker jih je moral potem tako dolgo kuhati, deklr ni zmanjkalo turščine moka. Ko se je nekoč poskušal upreti, češ da je plačal vožnjo in da jim ne bo služil za kuharja, so mu zažugali, da ga vržejo v morje. V Benetkah so pa potem mornarji razstrosili njegovo slavo po celotnem mestu. Naposled je moral Primož celo v doževno palačo žgancev kuhati. Izpustili so ga šele domov, ko je naučil svoje umetnosti prvega doževega kuharja.

Ta je bil pa zelo pozabljiv. Ko je bil enkrat teden dni bolan, je pozabil med tem časom kako se žganci mešajo. In tako se je zgodilo, da je skuhal namesto žgancev — polento. Zato se dandanes kuhajo na Laškem polento namesto žgancev. V Benetkah imajo pa še pod steklenim zvonecem na zlatem krožniku shranjenih nekoliko pristnih žgancev, ki jih je pustil Primož za vzorec svojemu učencu.

Ta zgodovinska redkost je znana pod imenom "il pane di Carniola." Primož se je odpeljal iz Benetk v Trst in odtod na Kranjsko. Napotil se pa ni v domačo vas, ampak k Sv. Križu, ker je upal, da tako visoko ne pridejo Turki iskat ubeglega kuharja.

Posledice Primoževega bega so pa čutili celi krščanski narodi. Soliman je namreč kmalu potem zbral veliko vojsko in udaril z njo proti severu za nezvestim kuharjem. Prisegel je pri svoji bradi, da preoribe ves krščanski svet, dokler ne najde gajura, ki mu je ušel s svojo umetnostjo. Toda žgancem lačni reveži ni prišel daleč. Kajti umrl je pred Sigetom. Zgodovinarji sicer pripovedujejo, da mu je smrt povzročila jeza nad trdovratnostjo Zrinskega, ki ni hotel prodati trdnjave. Toda ta vest ni popolnoma zanesljiva. Verjetneje je, da je umrl za lakoto. Vbil si je namreč v glavo, da mora na vsak način jesti žgance. Drugih jedi niti poskusiti ni hotel.

Kuharji so mu sicer poskusili skuhati žgance, toda niso jih tako pogodili kakor ubegli "effendi-kuhar". Zato jih je ukazal Soliman vse pobesiti. Jeza in lakota sta ga naposled spravili na drugi svet.

Pred smrtjo je pa še naročil sploh le na kmeta, češ, da itak ne bo nikdar dostojno. Če se jim je zljubilo gospodskih ljudi, poslali so jih najraje kam na počitnice, pa amen, tam so jih potem mrevnarili po svoje. Tudi tu smo napredovali, oblekli smo frak, postali smo salonski.

Mi napredujemo tudi na znanstvenem polju in na polju ljudske izobrazbe. Prosim nobenega ugovora. Sicer brezzličnega brozjava nismo iznašli, ali to nič ne de, saj ga Nemci tudi niso. Zato pa je nek poštenjak iz Litije, (če se ne motim), izumil neke nove citre. Vseučilišča sicer še nimamo, zato pa imamo — predavanja.

Predavanja — brrr! predavanja. Koliko smo na tem polju napredovali, se sploh ne da primerno označiti. Ni ga kraja, kjer bi ne bilo že kakega predavanja, naša mesta celo....

Bog se usmili! — Sedim nekaj čisto mirno v goštilni ter se radujem dobrega vina, ki je sploh v mestnih krémah redkost. Moja duša se je tedaj radovala. Splavala je tja daleč k morju, k dalmatinskim skalam, kjer sem bil zapustil nekaj prav nežnega, zračen sem molčal in le kozareček sem obračal med prsti. Vidite, da sem se vedel prav dostojno in da nisem storil nobenemu nič hudega.

Na vsak način zahtevala, naj se imenuje Janez. Sploh je bila pa ta ženska velika nesreča za Kuharjev rod. Janezov oče, Primož XII, ali kateri je že bil, se je kesal celo svoje življenje, da se je šel ženit k Želetovim in vzel slabotno Katro. Zakaj prepričan je bil, da je edino le ona kriva, da je Janez postal v rasti, vkljub temu, da so bili vsi Kuharji velike in močne postavbe. Komaj je namreč mali potomec slavni Kuharjev prijel na svet, je že mati odbežala z nje-ga ter pustila otroka in moža sama.

Kastel je potem Janez na Kuharjevini, kakor je sam hotel. Kakor hitro je bil dovolj velik, mu je Primož skuhal zjutraj žgancev za cel dan, potem ga pa prepustil samemu sebi. Zgodilo se je pa večkrat, da je skrbni oče celo na to malenkost pozabil. Takrat je moral biti mali Janez kar ob svojem. Edina njegova prijateljica je bila mati zemlja, katero je zato pogosto pritiskal na svoje srce. Tako je preživel otroška leta večinoma na tleh in je zato tudi ostal bolj v tleh.

Usmiljeni ljudje, ki znajo vedno tako lepo svetovati, so sicer nagovarjali Primoža, naj se vdru-gjo oženi, da dobi otrok zopet mater, on sam pa gospodinja. Toda niso ga pregovorili.

Tako sta mladi in stari Kuhar, Janez in Primož, živela sama, gospodarila in go-podinjila. Ko se je pa Janez približal tridesetemu letu, se je začel nekoliko bolj zanimati za čudno prikazen, da so po drugih hišah ženske, ki kuhajo in perejo. Vprašal je zato očeta, kako bi se dobila taka stvar k hiši.

"Oženi se," svetuje mu ta, "bo pa ženska pri hiši." Ta svet je bil Janezu všeč in takoj drugi dan se je šel ženit. Skrbel ga ta ta posel ni prav nič. Saj je videl že nekaj porok v cerkvi in med njimi celo take, pri katerih je nevesta jokala.

(Pride še.)

Predavanja.

Spisal Ferdo Plemič.

Slovenci napredujemo na vseh poljih. Nič se mi ne smeje; ta stavek je resničen. Da je napredek tuintam malce zakušnjen, zato mi ne moremo biti odgovorni; faktum je, da napredujemo.

Napredujemo pa na vseh poljih, sem rekel. Ne samo, da podražimo hišni gospodarji slovenske narodnosti stanarino, ne samo, da sišvajo naši slovenski čevljarji čevlje po najnovejem angleškem vzoru, ne samo, da imamo že žensko emancipacijo in Prešernov kip; mi napredujemo sploh povsod in če kdaj nazadujemo, (kar pa še ni dokazano), znamo stvar že takoj urediti, da ne hodimo ritenski, temveč se raje obrnemo, kar je za nas in za zadaj stoječe na vsak način bolj pripravno in manj katastrofalno.

Gospoda, po tem stavku prosim malo sape! Mi napredujemo na literarnem polju. Ne menim tu obsežne naše kritične literature, temveč leposlovstvo vobče. Naš Jurčič in s podobni njegovi so se upali sploh le na kmeta, češ, da itak ne bo nikdar dostojno. Če se jim je zljubilo gospodskih ljudi, poslali so jih najraje kam na počitnice, pa amen, tam so jih potem mrevnarili po svoje. Tudi tu smo napredovali, oblekli smo frak, postali smo salonski.

Mi napredujemo tudi na znanstvenem polju in na polju ljudske izobrazbe. Prosim nobenega ugovora. Sicer brezzličnega brozjava nismo iznašli, ali to nič ne de, saj ga Nemci tudi niso. Zato pa je nek poštenjak iz Litije, (če se ne motim), izumil neke nove citre. Vseučilišča sicer še nimamo, zato pa imamo — predavanja.

Predavanja — brrr! predavanja. Koliko smo na tem polju napredovali, se sploh ne da primerno označiti. Ni ga kraja, kjer bi ne bilo že kakega predavanja, naša mesta celo....

Bog se usmili! — Sedim nekaj čisto mirno v goštilni ter se radujem dobrega vina, ki je sploh v mestnih krémah redkost. Moja duša se je tedaj radovala. Splavala je tja daleč k morju, k dalmatinskim skalam, kjer sem bil zapustil nekaj prav nežnega, zračen sem molčal in le kozareček sem obračal med prsti. Vidite, da sem se vedel prav dostojno in da nisem storil nobenemu nič hudega.

Na vsak način zahtevala, naj se imenuje Janez. Sploh je bila pa ta ženska velika nesreča za Kuharjev rod. Janezov oče, Primož XII, ali kateri je že bil, se je kesal celo svoje življenje, da se je šel ženit k Želetovim in vzel slabotno Katro. Zakaj prepričan je bil, da je edino le ona kriva, da je Janez postal v rasti, vkljub temu, da so bili vsi Kuharji velike in močne postavbe. Komaj je namreč mali potomec slavni Kuharjev prijel na svet, je že mati odbežala z nje-ga ter pustila otroka in moža sama.

Kastel je potem Janez na Kuharjevini, kakor je sam hotel. Kakor hitro je bil dovolj velik, mu je Primož skuhal zjutraj žgancev za cel dan, potem ga pa prepustil samemu sebi. Zgodilo se je pa večkrat, da je skrbni oče celo na to malenkost pozabil. Takrat je moral biti mali Janez kar ob svojem. Edina njegova prijateljica je bila mati zemlja, katero je zato pogosto pritiskal na svoje srce. Tako je preživel otroška leta večinoma na tleh in je zato tudi ostal bolj v tleh.

Slovensko katoliško

podp. društvo

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Wilcox, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 230, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.

Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBRGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Kar potrka nekdo ob kozarec, in tišina nastane hipoma. Mal mož z debelo glavo, črnimi lasmi in črno brado stopi za neko mizo, ki je bila višja nego druge. Oseba mi ni naredila simpatičnega utisa in moje srce je zasulilo koj neznan nesrečo.

"Gospoda moja, Prešeren...." začne s hripavim glasom. "Kaj bo?" vprašam tiho sosed.

"Predavanje o Prešernu kakor človeku."

"Aha!" rečem jaz, govornik pa nadaljuje:

"Prešeren je bil tudi človek... (jaz nisem bil glede tega nikdar v dvomu)... pribiti moramo, da je on kakor Slovence govoril slovensko.... (burni "živijo!").... Prešeren jen aš.... ("živijo!").... itd.

Plačal sem in odšel. Čestilec sem res Prešerna in celo na pamet znam bolj znane njegove poezije, pojem jih tudi, kolikor so uglasene, vse izdaje njegovih poezij hranim doma, ali dovolite, nihče ne bo zahteval, da bi moral poslušati jaz vsako predavanje o našem velikemu, in današnje bi bilo — enajsto.

Šel sem v kavarno, da si pomirim razdražene živce. Postreček mi sname prijazno klobak in palico, stisne mi neko številko v roko ter mi odpre neke duri. Stopim v prostrano sobo, kjer je bilo zbrano precejšnje število ljudi, posebno ženskih. Sedeli so okoli miz, razgovarjali se glasno in pili kavo, čaj in kar se v kavarni še vodena dobi. Naročim si kave. Neznat čut me je sicer gnal nazaj v prvo sobo, dasi je ista bila prazna, a ostal sem na svojem mestu, ker sem zagledal interesanten profil ženske glave. Nu, jaz kakor umetnik znam to uvaževati.

Kar ti začno vsi ploskati. Kaj neki to pomeni? Že stoji nekdo na stolu in jame hreščati:

"Gospoda moja, alkohol je najkrukejši naš sovražnik. Alkohol, gospoda moja, alkohol...."

Tedaj iz dežja pod kap. "Plačam!" rečem tiho blizustojčemu postreščku, "plačam in grem."

"Plačate lahko, a oditi do sklepa govoru ne morete."

"Ka-aj? Ne morem? Čujte, meni je slabo!"

"Pozovem zdravnika, jih je več tukaj."

"Bravo, še to! Jaz moram vni!"

"Psst!" nato nekateri okolostojci.

Zdaj mi pride rešilna misel v glavo. Kolikor mogoče glasno rečem:

"Postreček, steklenico konjaka!"

V Berlinu so te dni poskušali vlake, ki so predirjali 200 km na uro. Gospoda moja, to je prava bagatela proti hitrosti, s katero sem prišel jaz po gorenjem "medklicu" iz sredine antialkoholikov med krščanske ljudi.

Ali moja mera danes še ni bila polna.

Na ulici me spozna kljub slabi razsvetljavi moj nekdanji znanec Žlindra. Spoznal me je po mojem klobuku.

"Oj dragec, dragec! Deset let se nisva videla. Z mano pridi, užival boš nekaj nočoj."

"Kam pa?"

"V dvorano."

"Kaj pa je tam?"

"Boš že videl; večja družba nas bo."

Šel sem z njim. Speljal me je par ulic dalje, potem vsa stala na širokih stopnicah.

"Ti prijatelj", ga ustavim — "predno poveda gor...."

Nisem končal svojega stavka, niti ga mi ni bilo treba dopolniti, ker od zgoraj dol je zadonel v tem hipu glas čez stopnice:

"Gospoda moja, jaz sem raje spopolnjena opica, nego degeneriran človek!" nato burno plaskanje.

Jaz pa povzamem:

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnosti ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC PRI SPODAJ NAVEDENIH DRUŠTVIH.

Sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.

Pristopili: Koritnik Mihael; 93, 18109, 1000, 21. — Kalan Louis; 91, 18110, 500, 24.

Pristopila: Ana Urbas; 72, 18148, 1000, 43.

Sv. Barbare, štev. 3, La Salle, Ill.

Premenil zavarovalnino: Fran Struna; 89, 15439, 500, 23; iz \$1000.— na \$500.—

Zopet sprejeti: Šetine Martin; 75, 631, 1000, 28. — Drord Peter; 72, 11217, 1000, 37. — Juvancich Frank; 93, 14790, 500, 18.

Sv. Barbare, štev. 4, Federal, Pa.

Suspendiran: Geo. Pavlovich; 73, 13618, 1000, 36.

Sv. Petra in Pavla, štev. 15, Pueblo, Colo.

Pristopili: John Starasich; 97, 1815, 1000, -8.

Zopet sprejeti: Frank Kamornik; 87, 17279, 1000, 36.

Sv. Jožefa, štev. 17, Aldridge, Mont.

Premenil zavarovalnino: Jožef Ozimnik; 46, 1279, 500, 45; iz \$1000.— na \$500.—

Sv. Alojzija, štev. 18, Rock Spring, Wyo.

Pristopil k društvu sv. Franciška, štev. 99: Semič Ignac; 91, 14226, 1000, 30, Moon Run, Pa.

Prestopil k društvu sv. Andreja, štev. 84, Trinidad, Colo.: Joseph Tonišić; 94, 14147, 1000, 17.

Sv. Alojzija, štev. 19, Lorain, Ohio.

Premenil zavarovalnino: John Pogačnik; 84, 16596, 500, 29; iz \$1000.— na \$500.—

Pristopil: Frank Pusavec; 89, 18153, 1000, 35.

Sv. Jožefa, štev. 20, Gilbert, Minn.

Umrli članica: Neža Debelak; 77, 13658, 500, 33; vzrok smrti: pljučnica. — Umrli dne 21. junija 1915; pristopila k Jednoti dne 21. oktobra 1910.

Sv. Ime Jezus, štev. 25, Eveleth, Minn.

Prestopil k društvu Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.: John Sustarich; 92, 15613, 1000, 20.

Sv. Mihaela, štev. 27, Diamondville, Wyo.

Zopet sprejeti: Jos. Motoh; 67, 5551, 1000, 39.

Suspendirani: John Roje; 87, 3491, 1000, 18. — Frank Ho-

man; 81, 15618, 1000, 31.

Sv. Jožefa, štev. 29, Imperial, Pa.

Pristopil: Frank Maček; 99, 18154, 1000, 16.

Zopet sprejeti: Hodnik Valentin; 93, 14093, 1000, 18. — Ra-

deček John; 79, 17785, 1000, 35. — Hodnik Alojzija; 94, 17852, 500, 20.

Suspendirani: Bašel Matevž; 93, 16969, 1000, 20. — Grohar

Matija; 78, 15722, 500, 34. — Mali Frank; 95, 17360, 1000, 19. —

Mali Anton; 91, 17442, 1000, 23.

Odstopil: Vidrih Frank; 91, 15623, 1000, 21.

Sv. Jožefa, štev. 30, Chisholm, Minn.

Prestopil k društvu sv. Jožefa, štev. 85, Aurora, Minn.: John

Tanko; 92, 16965, 1000, 21.

Sv. Alojzija, štev. 31, Braddock, Penna.

Prestopil k društvu Jezus Prijatelj Malenih, štev. 68, Monesen, Pa.: Andrej Jagodnik; 73, 6230, 1000, 33.

Sv. Petra in Pavla, štev. 35, Lloydell, Penna.

Zopet sprejeti: Stefan Kušan; 81, 17312, 1000, 32.

Sv. Alojzija, štev. 36, Conemaugh, Pa.

Pristopili: John Solie; 97, 18155, 1000, 18. — Draga Šolice; 98, 18156, 1000, 17.

Sv. Janez Krstnik, štev. 37, Cleveland, Ohio.

Pristopil: Andrej Baron; 90, 18147, 1000, 24.

Sv. Jožefa, štev. 41, East Palestine, Ohio.

Suspendiran: John Vidar; 84, 12635, 1000, 26.

Sv. Marija Pomagaj, štev. 42, Pueblo, Colo.

Suspendirani: Frank Zelnik; 80, 13060, -000, 30. — Frank No-

vak; 86, 17934, 1000, 29.

Sv. Martina, štev. 44, Barberton, Ohio.

Pristopil: John Skerbec; 85, 18149, 500, 30.

Sv. Jožefa, štev. 45, Indianapolis, Ind.

Prestopil k društvu sv. Roka, štev. 94, Waukegan, Ill.: Anton

Gorišek; 59, 1549, 1000, 45.

Pristopil: Anton Rudman; 87, 18150, 500, 28.

Sv. Petra in Pavla, štev. 51, Murray, Utah.

Umrli brat: Frank Virant; 76, 14072, 1000, 35; vzrok smrti: poškodovan v tovarni. — Umrli dne 23. junija 1915; pristopil k

Jednoti 12. januarja 1911.

Sv. Jožefa, štev. 52, Mineral, Kans.

Pristopil: August Augustin; 98, 18151, 500, 16.

Sv. Franciška, štev. 54, Hibbing, Minn.

Prestopil k društvu sv. Jožefa, štev. 30, Chisholm, Minn.: Frank

Tekavetz; 80, 16874, 1000, 33.

Sv. Janeza Krstnika, štev. 75, Cannonsburg, Pa.

Zopet sprejeti: Žalec Ivan; 63, 7071, 500, 44. — Sedmak Jo-

seph; 84, 14570, 500, 22. — Mezek Anton; 78, 2044, 1000, 25. —

Azman Anton; 85, 16276, 500, 21. — Mezek Ana; 75, 9139, 500, 27.

Suspendirani: Gruden Andrej; 83, 10589, 500, 25. — Metoš Mi-

ke; 79, 7085, 500, 28. — Močilar Nikolaj; 77, 13696, 500, 33. —

Mozar Martin; 75, 16894, 500, 38. — Tomšič Ignacij; 92, 15907,

500, 20. — Sajn John; 96, 17515, 500, 18.

Sv. Jožefa, štev. 76, Oregon City, Oregon.

Prestopili k društvu sv. Štefana, štev. 117, Sartell, Minn.: John

Petač; 83, 12563, 1000, 27. — Marija Petač; 89, 9802, 500, 21.

Zopet sprejeti: Mihael Stružnik; 80, 15164, 1000, 32.

Sv. Jernej, štev. 81, Aurora, Ill.

Suspendiran: Jos. Vigel; 91, 15486, 500, 21.

Sv. Jožefa, štev. 89, Gowanda, N. Y.

Pristopili: Korbar Frank; 97, 18157, 500, 18. — Matekelj Alois;

92, 18158, 500, 23.

Orel, štev. 90, New York, N. Y.

Prestopila k društvu sv. Ivana Krstnika, štev. 37, Cleveland, O.: Neža

Jurkas; 91, 15743, 1000, 21.

Sv. Franciška, štev. 99, Moon Run, Pa.

Prestopil k društvu sv. Jožefa, štev. 85, Aurora, Minn.: Frank

Sebenik; 80, 17676, 500, 34.

Sv. Matere Božje Karm., štev. 100, Monongah, W. Va.

Pristopili: Joseph Iskra; 79, 18159, 500, 36. — Anton Simcich;

76, 18160, 500, 39.

Sv. Martina, štev. 105, Butte, Mont.

Pristopil: John Zupan; 86, 18145, 1000, 29.

Sv. Janeza Krstnika, štev. 106, Davis, W. Va.

Zopet sprejeti: Leopold Krasovec; 74, 15241, 1000, 38.

Sv. Marije Trsatske, štev. 109, Keewatin, Minn.

Zopet sprejeti: Majerle Joseph; 81, 1483, 1000, 21. — Ana Ma-

jerle; 79, 8979, 500, 27.

Sv. Jurja, štev. 111, Leadville, Colo.

Pristopil: Kikelj Frank; 96, 18161, 1000, 19. —

Zopet sprejeti: Rudolf Matija; 80, 16582, 1000, 33.

Suspendirani: Jamnik Matija; 93, 17388, 1000, 21. — Korošec

Anton; 75, 16581, 1000, 38.

Sv. Jurja, štev. 118, Cokedale, Colo.

Suspendiran: Anton Ruzich; 74, 17956, 1000, 42.

Društvo sv. Mihaela, štev. 115, v Grams, West Pa., je suspendi-

rano dne 12. junija 1915, zaradi neplačevanj Jednotinih asemen-

tov. —

OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke značijo:

Prva leto rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovano

svoto, četrta razred.

GEO. L. BROZICH, gl. taj.

Bajka?

Živel je v naših časih mož, ha,

ha, mož. —

Prosim, to ni nič smešnega, to

samo je najostrejša satira, če že

ne tragedija.

Ta mož je bil značaj.

To je fatalnost.

A vrhutega je bil poet. —

Polom!

Poeta je vse hvalilo. —

To je skoraj nevjeto.

Bil je pač velik ženin in grajati

se ga ni upal nihče, dasi je streljal

sam tudi semtertja poetične ko-

zle. —

Hvala Bogu!

Na te kozle so se usedli prav ši-

roko neka eri njegovih kritikov.

To se čisto prigodi, da kritiki

sedajo na poetične kozle, ker sami

navadno jahajo osličke, katera ži-

val se s kozlom glede hitrosti niti

ne da primerjati.

Predbacivali so tedaj kritiki

na podlagi teh kozličkov poetu

enostranost. Rekli so, da gospod

poet razum svojih del ni bral, niti

od zunaj videl drugih knjig, in

števali so oblastno, kaj vse so že

oni prebrali, kje in kdaj. —

To je dobro sredstvo dolgočasni-

ti človeka.

A poet je živel kljub temu še

dolgo časa.

To je pametno.

Slednjič je umrl.

To je manj pametno.

Predno pa je umrl je zapisal v

svoji oporoki, naj mu polože v kr-

sto izdajo njegovih poezij.

Ženjalno!

Seveda je datirala ta njegova o-

poroka iz njegovih mladih dni.

V starosti človeku kaj takega

ne pade na um.

Ko je tedaj umrl, spomnil se je

nekdo njegovih znancev na tole že-

ljo v poetovi oporoki. Pogrebei so

že čakali, ko so še vsi pričujoči

ljudje iskali po poetovi obširni

knjižnici.

A izdaje njegovih poezij niso

našli v njegovi hiši ne tedaj, ne

kasneje. —

Bajka?

Hm!!

Neposejana njiva.

Zložil Silvín Sardenko.

Rekli so mi: Jutri stopiš
pred mladino prvokrat,
posejal boš nežno njivo
in ob žetvi boš bogat.

Stopil sem pred mlada sreča,
kot bi stopil pred nebo,
sto oči je vame zrlo,
gledalo me zvezd je sto.

Včasih zvezda se utrne
tam z nebesnih sinjih cest,
a nobena utrnila
ni se mojih jasnih zvezd.

Moja duša se je vanje
potopila brez besed,
kot na rosi cvet čebela
potopi se v sladki med.

In umita spet je vstala
iz otroških teh oči,
posestrila se je z njimi,
krotka kakor davne dni.

In govoril sem besede,
ki Gospodu sem jih vzeli,
padale so v mlada srca
kakor sneg na njivo bel.

Kaj je ljubezen?

Zložil Ant. Medved.

Dušica draga, kaj je ljubezen?
Ali je čednost ali je strast?
ali je zdravje ali bolezen?
ali je pelin ali je slast?

S solncem se smeje, plaka ob luni,
nikdar ni mirna, kot ocean,
Ne preudarja, nič ne računi,
zanjo vsa doba en velik je dan.

Zlobnih nastav in bridkosti ne
sluti,
kakor otrok ne vpraša, kaj sme,
vsako srce jo enkrat občuti,
s sanjami pride, s sanjami gre...

Prve bojne ladje skozi Panama
prekop.

San Francisco, Cal., 1. avgusta.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

“Doli z orožjem!”

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užikom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odlikar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: “Doli z orožjem” je pravo ogledalo sedanje- ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehotе pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom “Doli z orož- jem!” Prebral sem dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spl- sal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne brez slavi knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po- podil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli žnjo križevsvev in učili vse narode....

Financi minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govo- ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja- škí strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par u temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

“GLAS NARODA” JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

V žaru juga.

Novela. — Spisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

II.

Hladno, tiho in temno je v parku. Skozi goste lavorje veje ne uhaja solnčni svet, pritaženo, kakor v svetlobo, prihaja šum sveta. Po širnem morju brodi nemirna duša, da ubeži spominom — v tihoj parku se pogreza vanje. Po ozki stezi je hitela Lijana. Prozorna vlečka je šumela, zalasnica so padale z glave. Dolgi lasje so se spustili po ramenih. Zamisljena je hodila Anica za njo, toliko z ročavice po vejah. Težke misli so grbanile otrokovo čelo: kaj neki ima mama že nekaj dni? Zdal se zapre v budoir in svira po cele ure eno in isto otožno pesem, zdaj zaješe lonja, jezdi v skoku in gore, zdaj slika vedno isto staro kmetiško hišo, zdaj drči v avtomobilu po cesti. Zahteva, da ji prinese Dana Karola, ga ljubi, kuje strastno, in spet podi Dano z otrokom od sebe.

V čolnu beži daleč, daleč po morju... In šele ko se spuša mrak na Bodulске otoke, ko zagore luči pri luči reške svetilnice, ko se zedinita nebo in zemlja v sivi pas, ko giblje večerni veter trdne valove, ko začne baklje ribičev, veslač, ki mamijo stotine sardelic v mrežo — se vrača nerada na Aničino prošnje. Sicer tako dobra mama je razdražljiva. Ogiblje se papana, ne odgovarja zdravniku, kura hišino, se jezi na slugo. Zvečer dni ne nadzoruje Aničinega ponika. Guvernera se ziblje v mreži, čita, zeha. Anica stika za materjo. Večraj jo je našla pri malem zvezu knjig in listov. Davi je šla v mamino spalnico, da ji voščil dobro jutro. Mamina blazina je bila mokra, oko rdeče. Zobje belec revio. "Pa kaj papa? Kaj pečuje vedno Karla in kupuje Dani slaščice?"

Danes je sprejela mama vizite. Na svoji lični jahti je pripeljal reški guverner, grof Zichy, svojo soprog, ravnatelj "Adrije" in par pomorskih častnikov. Prišlo je tudi nekaj krasnih dam. Toda najlepša je bila, kakor vedno, Aničina drobna mama. Zabavala je goste, govorila o nekem koncertu v Parizu, o zadnji predstavi v dunajskem dvornem gledališču. Pravila je o svojem potovanju po čudapolni deželi faraonov in omenila neke sfinge. Kaj je sfinga, ni vedela Anica. Gotovo pa je nekaj lepega, ker je rekel guverner, da se mu zdi tudi mama sfinga. "In še prav posebna", je pristavil papa in Lijana se je nasmehnila.

Bila je tako lepa kedar se je nasmehljala. Očarani so se ji klanjali gospodje in dame, hvalili njeno lepoto, njeno duhovitost. Mama je ljubila poklone, papa jih je bil vesel. Takrat se je slišal na poti pred vilo otročji krik. Anica je spoznala glasek tiste male Ule, Morda tudi mama! Večkratov že so srečale Ulinega papa. Pozdravi in gre. Mama prebledi, gleda za njim... Čudno. Tudi danes je stopila mama k oknu. Kaj gleda za Ulo? Mari nima Anice in Karla? Bleda je bila mama ko se je vrnila od okna, tožila je o migreni. Gostje so se razšli do dnevne. Mama je rekla, da gre v posteljo. Pa je hitela skozi stranska vrata iz vile v park. Iz navade, ljubezni, ji je sledila Anica.

Že je bila Lijana pred grmom, ki je zakrival klop. Naglo so se razločile veje. Zašumelo, zadetelo je. S čarobnim sojem sreče na licih je hitela mimo Lijane mlada deklica. Noga je udarila ob kamen, roka je prijela krilo... Na drugo stran je izginil moški slamsnik, se odalжил urni korak. — Sestaneč, se je nasmehnila Lijana. Na klopi je ležal rožin peceč, razsuti lističi po tleh. Lijani se je zdelo, da še veje po grmovju šepet sladkih besed. Sedla je in si pokrila vroče čelo z rokama. Slamsnik ji je zdrnil raz glavo, ogrnjena od dolgih las je sedela nepremično. Vetrček je zavel, se poigral s pajčolanom, ga zapletel med veje. — Rjava roka je razmaknila veje, mignila Anici. Odplazila je se za bosonogim dečkom.

Šumelo je... Veje so se sklanjale nad Lijanino zlatolaso glavo. To ni šumenje dreves v parku, tako šumi le gozd... Tako se ne pogovarja lavor s cipreso, to je govor hrastov in bukev. O lipi govore; o lipi na griču nad prijazno vasjo....

Šumi... To je lipa, to je njen sladki vonj. Širi veje, siplje evetje. Solnčen, diven je dan. Velikostna stoji cerkev, beli nadgrobni spomeniki zro v dol... Tiho je. Meniš, da se je ustavil čas....

Pa kazave cerkvene ure se pomika, tihi čas — mladost... Ne zavedata se tega deklici pod lipo, ne zamišljeni mladenič... Mladi sta deklici in ti, Pavel, tako dolg, tako neroden; reven in tako idealno neumno zaljubljen. Zgodaj si zastavil pero. Sestro sva ti pisala pisma priznanja, oboževanja. Čestitali sva narodu na takem sinu, imenovali te svetlo zvezdo domovine. Bili sva mladi....

Ti si bil namenjen v bogoslovje. Bogu te je hotela žrtvovati mati, zato te je podpiral premožni Trnovce. Pa zašumelo je po vaseh: "Simonov Pavle ne bo gospod, zagledal se je v davkarjevi." Kar v obe! Ne, Pavel, ti si ljubil samo Lijano....

V tvoje resne besede je šumela lipo. Da pojdeš na Dunaj, prideš po mene, ako dovolim, objubim... Imela sem šestnajst let. Imenitno se mi je zdelo, dobivati zaljubljenca pisma, imeti ženo, ki nosi lepe brke. Še Ivka ga ni imela.... In dala sem besedo pod lipo na griču, da te počakam, Pavel.... Resno so gledale golglave gore na nas, resno-srečen je bil tvoj obraz, možato si mi stisnil roko. Ivka je jokala, jaz sem se smejala. Zakaj nisi izvolil Ivke, nerodni Pavel?

Prišla je huda ura name in nate. Tvoja mati je pošiljala pošte meni, moj oče se je kregal nate. Nikoli ne bo dal svoje hčere beraču. Dolžniki, ki so čakali prej ta faro, so se oglasili. Simonovi dve njivi sta šli. Tvoji starši so hodili na dnino. Tega je bilo mene sram. — Kaj hočeš, jaz nisem za revščino. Že otrok, sem hotela biti velika gospa. Moje punice so bile same kraljice. Gosli mi obetajo slavno prihodnost. Vsak večak mi jo objubljuje. Svirlala sem pred povabljenimi v samostanu in očarala vse.

"V svet, gospica, v svet!", so mi rekli. "Škoda vsega daru, da ostane skrit. Ponašal bi se narod z umetnico."

Od krasnih toalet šume dvorane: Šepet gre od ust do ust, ko nastopi umetnica. Priznanje odmeva do visokega stropa, ko konča. — "Tak dar! Tako mlada! Tako lepa!" — Seveda je lepa, Pavel. Saj se sveti v biseri. Dobri, nerodni fant, slovenski pesnik in pisatelj: S svojimi ideali stradaš na Dunaju — tolaži, spodbuja te moja zvestoba, haha! Jaz hrepenim po slavi, Pavel. Umetniški ogenj me podžiga, vznemirja, čudno pojo moje gosli. Ivka joče, oče molči. On noče, ne pusti. Svojo kraljičino začne v šumo, meneč, da pride kraljevič po njo.

Slišiš vršenje smrek Pavel? V gozdu sem. Oče je šel v pokoj. Odšli smo v njegov dom. Gradiš mu uravijo kmetje, ps je le velika hiša s prostornimi sobami, s starinskimi pohištvi in začrnelimi slikami.

Krasno je poleti v gozdu. — V šumnem zboru poje drevje, pojo ptice slavo Stvarnikovo. Človek se klanja, moli. — Tožno je v jeseni, vse drevje tako žalostno. Težke deževne kaplje pikajo skozi velo listje, zginevajo v mahovitih tleh. — Pusto je pozimi. Drevje stoka, vihar tuli, volk laja. Redko le se oglasi lovski rog. Redko le se ustavijo veseli lovci pri nas. Imenujejo me gozdno kraljico, divjo rožo. Nečimerna sem, veselim se poklonov. Ne zameri, Pavel! Hip je to, hip pozabe. Potem drevje, sneg in led. — Dočakam li p-miladi? Ko bo klilo novo življenje iz tosoč klie, ali vzklije tudi meni radost, ali me zagrne večni sneg in led?... V gozdu sem, Pavel. S svojo hrepenčo dušo hodim iz sobe v sobo, iz kuhinje na hodnik. Hiram, in z menoj vene moja zlata mamica. Kako da si želim od nje? Ljuba tolažba so mi tvoja pisma. Svoja Liličano me imenuješ, svoj prenečni evet. Tolažiš me z bodočnostjo, z delom za narod. S mešna fraza, moj Pavel. Delaj za narod in stradaš — meni se hoče drugačnega življenja. Meniš, da se bom potikala po najetih stanovanjih, mešala po loncih, ti krpala nogavice?

"Vi ste ustvarjeni, da krasite salone", mi je rekel. Grof je, Pavel, ti si pa Simonov iz Zemona. Tvoj oče je bajtar. Mene čakajo širni gradovi, sluge v livreji mi bodo stregli, oblačile me hišne. Prvi umetniki bodo izpolnili mojo glasbeno izobrazbo.

Star je grof in Nemeč. Zahteva, da se odpovem domu, sramuje se žene iz kranjske šume. Prva je bila knežjega rodu. Star je, grd in vdovec. Ne ljubi ga tvoja Lijana. Idealni Pavel — vzame ga pa!

"Obsujem vas z biseri!", mi je rekel. Podali se mi bodo, Pavel. Koliko žensk je že prodalo dušo za nakit? Ti pa vzemi Ivko.... Ona te ljubi, je ustvarjena za ponižno,

dobro ženo, ki plete možu nogavice, mu kuha kosilo.... Zakaj nisi odgovoril? Trepetaje je čakala Ivka, nikoli mi ni odpustila, da sem odkrila njeno srčno tajno.

Raznesel se je glas, da se ti je zbledelo, Pavel. Tvoja mati me je klela, Ivka me je prezirala. Kaj meni zato? Novo šumno življenje me je sprejelo. Le v sanjah so me obiskale sence roditeljev in tvoja.... Umrli so. Saj so bili mrtvi za mene, ko sem stopila v drug svet.... Zdal me diči slava umetnice, sluh krepostne žene. Cvet razumnosti leži pred menoj na kolenih. Nikogar ne ljubi tvoj prenečni evet, Pavel. Tvoja Liličana je ostala zvesta sliki nerodnega dolgega mladeniča z zlatim sream, čisto dušo in — prazno denarnico. Ti nisi umrl, Pavel! Izginile so temne sence, ki so se mi bližale v tih noči.... Ti živiš, si srečen, Ivka mi odpusti. Pa zakaj si se odvilj domu, katerega si ljubil tako vroče, zakaj odložil pero? Kdo je znal pisati kakor ti? Bodril si mladino, tolažil bedne, vedril starost. Tujka te je omanila.... Zaklade svojega uma poklanjaš tujini....

Stirinaš let je preteklo od tistega dan pod lipo. Iz dolgega nerodnega mladeniča je postal stas-

sit eleganten mož. Otrok sem se smejala pod kraškimi skalami tvoji ljubezni, v žaru juga hrepeni žena po njej, in čednost tone v valovih doslej neznanega čuvstva. V deželi sem, kjer se govori, dehti ljubezen. Brez prestanka poljubuje morje bregove.... V vročem zraku veje neodoljiva želja.... Done pesmi, žare evetlice.... Vse je ljubezen.... Okusiti hočem njeno srečo. Varuj se me, Pavel. Iztržem te ženi. Saj sem lepa, bogata.... Očaram te.... Ni privedel le slepi slučaj po tolikih letih tebe in mene na jug. Meni je bilo postalo vse pusto, hrepenenje po domu mi je sušilo telo. "Na jug!" je velel zdravnik. Sternan je hotel v Nicio, jaz v Opatijo. Kdo bi spoznal po tolikih letih šumsko Liko? Kako mi je trepetalo srce, ko sem se vozila skozi drage kraje, Pavel.... In tu sem našla tebe....

(Pride še.)

POZOR, KROJAČI!

Potrebujem krojaškega pomočnika za popravljanje oblek. Delo stalno, plača po zmoglosti delavca.

John Gabersček,
1730 University Ave., St. Paul,
(317-3-8) Minn.

NAZNAVILLO.

Cenjenim naročnikom v Montani, Wyoming in Utah sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIE,

ki je pooblaščen pobirati naročilo in izdajati tozadevna potrdila. Upravišтво "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oaleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili oaleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kašipotov in posestnikov gostila.

Daje se informacije v naravnih zaslujkih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti na državljske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 86 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure jutraj do 5. popoldne in v sredo s večer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za zeno, ki se uporablja v moških in ženskih, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraslejo v 6 tednih dnevni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškimi krasne brke in brado in ne bodo odpadali in ne osteli. Revmatizem, kosti ali travici v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravijo, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozašine v par dneh popolnoma odstranijo. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJO SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki naši HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,

Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.

(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Najmodernejša

TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Belo okrasno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unifikano organizirano.

Posebnost se družvena pravila, okružnica, pamfleti, omili itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonjskih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 184 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov la mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

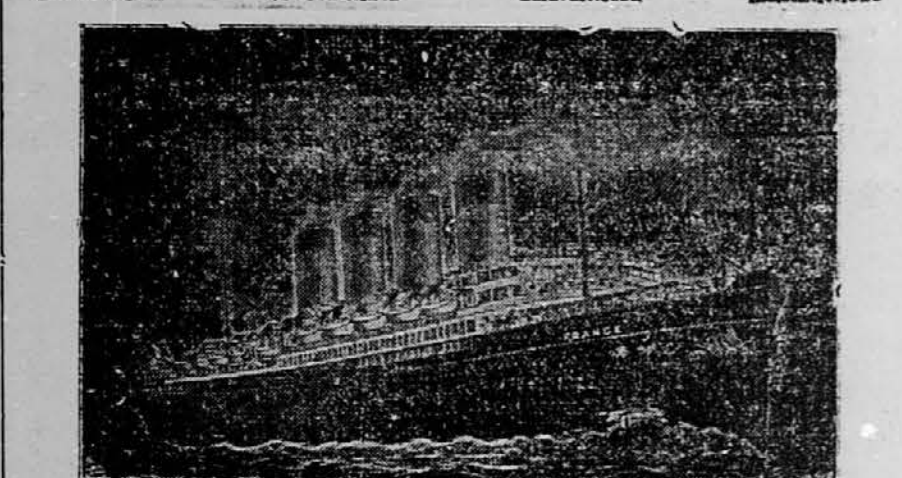
Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobo isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svico, Inomesta in Ljubljane

POŠILJATELNI POK
"LA SAVON" "LA LORRAINE" "LA FRANCE"
na dva viliča na dva viliča na dva viliča

Najboljše parobrode

"Chicago", "La Touraine", "Rehameau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Shesbrough Building.

Pošiljatelni odplaje vedno ob sredah in pristančkih New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do Jobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sada zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.